

Datum 08-05-2023
Project Jonas, IJburg
Onderwerp Persbijlage – verdieping Architectuur

Architectuur verdieping, Jonas IJburg

Aan de haven van IJburg staat Jonas: een gebouw met 190 middeldure huurwoningen, 83 casco koopwoningen en een scala aan ondersteunende voorzieningen. Het is een gebouw met een vernieuwend woonconcept en een spectaculair ruimtelijk interieur dat de hoogst haalbare duurzaamheids certificering krijgt: BREEAM Outstanding. Jonas zal de sociale cohesie in het nog jonge stadsdeel vergroten doordat het een duurzaam en uitnodigend hart voor de buurt zal zijn.

Het ontwerp voor Jonas, met een mixed-use programma, is gemaakt door Orange Architects in opdracht van Amvest en is tot stand gekomen in samenwerking met ABT, Felixx Landscape Architects, Site Urban Development en stadsmaker Floor Ziegler. Ballast Nedam West heeft de uitvoering op zich genomen.

De naam Jonas refereert aan het verhaal van 'Jonas en de Walvis'. Dat staat voor avontuur, maar ook voor beschutting en geborgenheid in een 'groot lichaam'. Het is een stoer gebouw met een warm hart. Tegelijkertijd is Jonas een duurzaam en aansprekend gebouw dat zich onderscheidt van de omliggende gebouwen op IJburg, vanwege de speciale ligging op de landtong en het bijzondere programma dat hier gehuisvest is. Het gebouw verbeeldt op een uitgesproken wijze de thema's die bij deze locatie horen; water, kade en maritiem ambacht. Hierdoor wordt Jonas heel vanzelfsprekend, omdat het de 'ziel van de plek' omarmt en zichtbaar maakt.

Het gebouw vormt samen met zijn omgeving een 'woonlandschap'. De rots, die naast entree tot de ondergrondse parkeergarage ook dienst doet als tribune bij het plein, vormt de aankondiging van Jonas aan de straatzijde. Het openbaar toegankelijke plein voor het gebouw werkt als een driedimensionale speelplaats, en biedt ruimte voor allerlei bijzondere activiteiten, zoals een filmvoorstelling of een evenement. De groene inrichting, met bomen die voor schaduw zorgen, nodigt uit tot verblijven, met in de zomer zelfs een stadsstrand aan de gracht.

Jonas creëert met zijn onregelmatige gevelopeningen een beeld waarbij de ramen zachtjes over de gevel lijken te golven. Daarmee is Jonas net anders. Het gebouw is niet van steen, maar bekleed met donkergekleurd, geprepatineerd zink. De gevel staat niet op de grond, maar is opgetrokken, het volume is niet rechthoekig, maar diamantvormig. Daarmee is het gebouw zowel vertrouwd als vervreemdend, rationeel maar ook sculpturaal, herkenbaar maar ook vernieuwend.

Maar de echte verrassing van Jonas zit aan de binnenkant; Deze is gastvrij, warm en spectaculair en geeft uitdrukking aan een modern en duurzaam gemeenschapsleven. Het interieur is onverwacht en surrealistisch. Het ruimtelijke concept is gebaseerd op de wijze waarop traditioneel houten schepen worden gebouwd; Een serie achter elkaar geplaatste spanten vormt het skelet, dat daarmee de belangrijkste drager van het gebouw wordt. Hierdoor kunnen grote uithollingen in het bouwvolume gemaakt worden, waarbij het gevraagde woningprogramma, met in totaal 273 appartementen, in de 'huid' van het gebouw zit.

Het landschap dringt binnen tot in de verste uithoeken van het gebouw. Bijzondere publieke en collectieve functies, zoals de huiskamer, de filmzaal, de canyon, het bergpad, de bospatio en het dakstrand met rooftopbar, vormen een ketting van belevenissen door het gebouw. De commerciële voorzieningen in de plint, die passen bij het concept van Jonas, zorgen voor extra dynamiek op de begane grond en aan de kade. De voorzieningen op de begane grond zijn publiek toegankelijk voor de buurt. Het woonconcept van Jonas wordt ondersteund door een community manager, die dicht bij de bewoners staat en geraadpleegd kan worden voor bijvoorbeeld het reserveren van een logeerkamer, de yogaruimte of een deelauto. Ook organiseert hij samen met bewoners en buurtbewoners diverse activiteiten.

orange architects bv
kipstraat 52
3011rt rotterdam
the netherlands

+31 (0)10 2010405
info@orangearchitects.nl
www.orangearchitects.nl

Naast de aandacht voor sociale duurzaamheid zit Jonas boordevol technisch duurzame voorzieningen. Het gebouw is volledig energieneutraal, met een groot aantal zonnepanelen op het dak. De duurzame energie wordt onder andere ingezet voor de installaties en de verlichting. Verder is er lagetemperatuurverwarming voorzien, met een aansluiting op het warmtenet. En er is een koudeopslagbron die gebruik maakt van het aangrenzende water: Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO). Hierdoor kunnen de woningen zowel verwarmd als gekoeld worden.

Naast de toekomstbestendige energievoorziening is ook ingezet op het reduceren van het materiaalgebruik en hergebruik bij het toepassen van grondstoffen. De milieu-impact van materialen was een belangrijk selectiemiddel en gedurende het proces is de inzet van diverse grondstoffen meerdere malen heroverwogen. Ook de schaduwprijs en carbon footprint van constructiematerialen zijn gedurende het ontwerpproces continu gemonitord en geoptimaliseerd. Zo is het beton CSC-gecertificeerd en het granulaat bestaat uit minimaal een kwart gerecycled materiaal, bijvoorbeeld uit bouwafval. Zowel in het interieur als in het exterieur wordt Europees Douglasshout toegepast.

Het landschapontwerp is natuur-inclusief en is gericht op het versterken van de ecologische waarden van de regio. Zo wordt inheemse oevervegetatie aangeplant. Bovendien worden in het water mosselriffen gecreëerd als een natuurlijke manier om de waterkwaliteit te verbeteren en de biodiversiteit te vergroten. Een bijzondere voorziening is de oeverwaluwand die zal worden gerealiseerd. De oeverwaluw is een diersoort die van oorsprong voorkomt in het gebied maar die door alle bouwactiviteiten steeds verder in de verdrinking komt. De ecologische wand moet er voor zorgen dat ook deze dieren weer hun plek krijgen in de wijk.

Naast de maatregelen op het gebied van flora en fauna wil Jonas op verschillende manieren bijdragen aan het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering. Regenwater wordt opgevangen in de kelder en hergebruikt voor toiletspoeling in de publieke ruimten en commerciële units op de begane grond. De beplanting op het dakstrand zorgt voor een vertraagde afvoer van het regenwater. De stromende waterlaag op het glasdak boven de canyon voorziet in een aangename beleving van het dakstrand en in koeling van het glas en de canyon in de zomer. De patio, waar een aantal volwassen bomen wordt aangeplant in de volle grond, is een schaduwrijke plek voor contemplatie, en uitermate geschikt om je even terug te trekken op een hete zomerdag.

Vanaf de eerste schets is het de ambitie geweest om van Jonas één van de duurzaamste woongebouwen van Nederland te maken. Om dit meetbaar te maken is het BREEAM-duurzaamheidsmethodiek als leidraad gebruikt. Jonas heeft de hoogst mogelijke certificering behaald: BREEAM Outstanding – pas als tweede woongebouw in Nederland. In 2020 heeft het ontwerp voor Jonas al twee BREEAM-awards weten binnen te halen: in de 'Homes Projects' en in de 'Regional Award – Western Europe' categorieën.

Alles in Jonas is er op gericht om ontmoetingen in en om het gebouw te stimuleren, waarmee Jonas een verzamelplek voor activiteiten wordt en als een katalysator voor de buurt kan werken. Naast de technische duurzaamheid willen we met Jonas laten zien dat ecologie en sociale duurzaamheid belangrijk zijn voor het succes van een gebouw en zijn omgeving. Door de verschillende collectieve ruimtes in en om het gebouw als een parelketting aaneen te schakelen ontstaat een betoverende leef- en verblijfwereld. Deze is niet alleen toegankelijk voor de bewoners van het gebouw, maar deels ook voor IJburgers die het gebouw bezoeken. Zo is een goed en samenhangend programma ontstaan, dat de landtong tot leven wekt. Een gebouw dat je kan bezoeken en waar je kan samenkomen. Een echt hart voor IJburg!